

Bruselj, 9. april 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0230(COD)

14153/20
ADD 1

JEUN 137
EDUC 452
EMPL 572
SOC 820
SPORT 52
COHAFA 78
PROCIV 102
COMPET 643
ECOFIN 1165
CADREFIN 463
CODEC 1373

OSNUTEK UTEMELJITVE SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi programa
Evropska solidarnostna enota ter razveljavitvi uredb (EU) 2018/1475 in
(EU) št. 375/2014
– osnutek utemeljitve Sveta

I. UVOD

1. Komisija je 11. junija 2018 sprejela predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa evropske solidarnostne enote ter razveljavitvi [uredbe o evropski solidarnostni enoti] in Uredbe (EU) št. 375/2014¹.
2. Evropski parlament je svoje stališče v prvi obravnavi sprejel 12. marca 2019².
3. Evropski ekonomsko-socialni odbor je svoje mnenje sprejel 17. oktobra 2018³. Evropski odbor regij je mnenje sprejel na zasedanju 5. in 6. decembra 2018⁴.
4. Svet se je na seji 26. novembra 2018 dogovoril o delnem splošnem pristopu glede predloga Komisije⁵, s katerim je predsedstvo dobilo mandat za nadaljevanje pogajanj z Evropskim parlamentom. Med pogajalskim procesom so potekali štirje trialogi in številni sestanki na tehnični ravni, na zadnjem trialogu 11. decembra 2020 pa je bil končno dosežen začasni splošni dogovor.
5. Odbor stalnih predstavnikov je 18. decembra 2020 potrdil končno kompromisno besedilo, dogovorjeno na trialogih⁶. Besedilo je bilo nato poslano Evropskemu parlamentu.

¹ Dok. 9993/1/18 REV 1 + ADD 1–5.

² UL C 23, 21.1.2021, str. 218–251.

³ EESC-2018-04028-AC.

⁴ Dok. 5321/19.

⁵ Dok. 14787/18.

⁶ Dok. 13847/20.

6. Odbor CULT Evropskega parlamenta je 11. januarja 2021 soglasno potrdil končno kompromisno besedilo⁷.

II. CILJ

7. Splošni cilj programa Evropska solidarnostna enota za obdobje 2021–2027 je spodbujati udejstvovanje mladih in organizacij v dostopnih in visokokakovostnih solidarnostnih aktivnostih, zlasti prostovoljstvu, da se okrepijo kohezija, solidarnost, demokracija, evropska identiteta in aktivno državljanstvo v Evropi in zunaj nje ter obravnavajo družbeni in humanitarni izzivi na terenu, pri čemer se poseben poudarek namenja spodbujanju trajnostnega razvoja, socialnega vključevanja in enakih možnosti.
8. Program določa dva sklopa ukrepov: prvi zadeva sodelovanje mladih v solidarnostnih aktivnostih, drugi pa sodelovanje mladih v aktivnostih humanitarne pomoči (Evropska prostovoljska enota za humanitarno pomoč). Ukrepi, ki jih program podpira v obeh sklopih, so: prostovoljstvo, solidarnostni projekti, aktivnosti mreženja, ukrepi za zagotavljanje kakovosti in podporni ukrepi.
9. Program podpira solidarnostne aktivnosti, ki pomenijo jasno evropsko dodano vrednost, na primer zaradi njihovega transnacionalnega značaja, zmožnosti dopolnjevanja z drugimi programi in politikami na vseh ravneh, evropske razsežnosti tem, ciljev, pristopov, pričakovanih izidov in drugih vidikov, pristopa k vključevanju mladih iz različnih ozadij ali prispevka k učinkoviti uporabi orodij Unije za preglednost in priznavanje.

⁷<https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/217229/CULT%20Voting%20session%2011%20January%202021%20Results.pdf>

I. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

10. Stališče Sveta v prvi obravnavi vključuje skoraj vse spremembe predloga Komisije, o katerih se je Svet dogovoril v svojem delnem splošnem pristopu z dne 26. novembra 2018, in zlasti naslednje:
- obveznost, da morajo udeleženci zakonito prebivati v sodelujoči državi,
 - opredelitev portala Evropske solidarnostne enote,
 - možnost, da se za prostovoljske aktivnosti znotraj države porabi največ 20 % proračuna,
 - predložitev poročila Komisije o vmesnem pregledu do 31. decembra 2024,
 - vključitev klavzule o previdnostnih in popravljalnih ukrepih za zaščito interesov Unije v skladu s finančno uredbo in
 - več sprememb uvodnih izjav.
11. Stališče Sveta v prvi obravnavi vsebuje tudi naslednje ključne elemente, o katerih sta sozakonodajalca dosegla dogovor na dialogih:

Glavna vprašanja

12. Evropski parlament je izrazil pomisleke glede upravljanja programa in omejene vloge Parlamenta pri odločanju, če bi bile v programskem obdobju uvedene nove pobude. Sozakonodajalca sta se dogovorila, da se doda nova uvodna izjava, s katero bo pojasnjeno, da ukrepov ali pobud, ki niso podprti v okviru te uredbe, ni mogoče vključiti v delovni program.
13. Finančni okvir, o katerem sta se dogovorila sozakonodajalca, je znesek, ki ga je Evropski svet določil v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, in sicer 1009 milijonov EUR. To pomeni približno 20-odstotno zmanjšanje proračuna v primerjavi s prvotnim predlogom Komisije v višini 1260 milijonov EUR.
14. Kar zadeva obseg in razčlenitev proračuna programa, je bilo dogovorjeno, da se iz programa črta sklop „pripravištva in zaposlitve“ in da se ustrezen proračun (8 %) doda solidarnostnemu sklopu, ki bo tako prejel 94 % proračuna. Preostalih 6 % proračuna bo dodeljenih sklopu „humanitarna pomoč“.
15. Čeprav je Evropska solidarnostna enota že v osnovi program, namenjen vključevanju, je bil dodan nov člen o vključevanju mladih z manj priložnostmi in več drugih določb, ki krepijo vključujočnost programa, da se poudari ta vidik.

16. Pomembno vprašanje v pogajanjih med sozakonodajalcema so bile tudi zahteve glede zavarovanja, kritja in preverjanja udeležencev. Na podlagi pogajanj in deloma zaradi izkušenj, pridobljenih s pandemijo COVID-19, in njenega vpliva na prostovoljce Evropske solidarnostne enote je bilo v različne dele besedila vključenih več določb, ki izboljšujejo zavarovanje in kritje udeležencev ter varnostne preglede, da se zaščitijo ranljive osebe, npr. otroci.
17. Kar zadeva starostno mejo za prostovoljce v okviru humanitarne pomoči, je v besedilu ohranjeno splošno pravilo, ki za vse prostovoljce določa starostno omejitev od 18 do 30 let, vendar je bilo dodano posebno odstopanje za prostovoljce v okviru humanitarne pomoči (zgornja starostna meja je 35 let). Okrepljene so bile določbe v zvezi z izkušenimi inštruktorji, mentorji in strokovnjaki.
18. Evropski parlament je sicer predlagal precejšnje spremembe in dodatno besedilo za sklop programa „humanitarna pomoč“, vendar sta se sozakonodajalca dogovorila, da se sprejmejo le nekateri od teh predlogov, pri čemer sta upoštevala, da ima ta sklop sicer posebne značilnosti, da pa predstavlja le 6 % programa. V tem pogledu je končni kompromis o določbah o humanitarni pomoči v programu uravnotežen, sozakonodajalca pa sta se dogovorila, da poleg višje starostne meje vključita tudi glavna načela o humanitarni pomoči in okrepljene zaščitne ukrepe, ki se uporabljajo za prostovoljstvo v podporo operacijam humanitarne pomoči.

Druga vprašanja

19. Komisija je sprva predlagala omejen sklop kazalnikov, Svet in Evropski parlament pa sta se dogovorila, da se priloga dopolni s podrobnejšimi kazalniki.
20. Sozakonodajalca sta se dogovorila, da bosta okrepila določbe v zvezi s sodelujočimi organizacijami, zlasti v zvezi z znakom kakovosti Evropske solidarnostne enote.
21. Dogovorila sta se tudi, da bosta okrepila določbe v zvezi z vmesno oceno programa in potrdilom „pečat odličnosti“.
22. Več določb je bilo spremenjenih zaradi horizontalnega pristopa Sveta k vsem zadevam, povezanim z večletnim finančnim okvirom. To zadeva zlasti vključitev trajanja programa v člen 1, ki ustreza trajanju večletnega finančnega okvira (2021–2027), določb glede sodelovanja tretjih držav, določb o kumulativnem in alternativnem financiranju ter določb o retroaktivnosti (program Evropska solidarnostna enota za obdobje 2021–2027 se uporablja od 1. januarja 2021).

III. ZAKLJUČEK

23. V stališču Sveta v prvi obravnavi je v celoti upoštevan splošni kompromisni dogovor, ki sta ga v pogajanjih ob pomoči Komisije dosegla Svet in Evropski parlament.
24. Kompromisni dogovor je bil potrjen s pismom, ki ga je predsednica odbora Evropskega parlamenta CULT 15. januarja 2021 poslala predsedniku Odbora stalnih predstavnikov. V njem je navedla, da bo, če bo Svet Parlamentu uradno poslal svoje stališče, kot je bilo dogovorjeno, na plenarnem zasedanju priporočila, naj Parlament v drugi obravnavi brez sprememb sprejme stališče Sveta, ki ga bodo pregledali še pravniki lingvisti.
-